

UKRAINA W LATACH 1917-1921

Antoni Bednarczyk, Zofia Rydz, Marta Uljasz

BIBLIOGRAFIA

- Książka Władysława Serczyka pt.: "Historia Ukraina".
- Książka Stefana Kamińskiego pt.: "Lata walk i zamętu na Ukrainie .
- [Wojna ukraińsko-radziecka \(1917–1921\) – Wikipedia, wolna encyklopedia](#)
- https://pcr.uwb.edu.pl/ZNMW/files/ZNMW_2007_20_009.pdf

PLAN PREZENTACJI

- Sprawy wewnętrzne
- Walka o granice
- Ukraina w polityce mocarstw

SPRAWY WEWNĘTRZNE

- Manifestacja Ukraińska 20 marca 1917 r w Kijowie, zgromadziła kilkadziesiąt tysięcy ludzi, okazujących wyraźnie uczucia patriotyczno – narodowe, nieprzychylne Rosji.
- 5 kwietnia zwołano w Kijowie zjazd z udziałem 100 delegatów tzw centralną radę. Obrady trwały zaledwie tydzień. Postanowiono wysłać do rządu Kiereńskiego szereg żądań, mających na celu utworzenie z Ukrainy jakby osobnego państwa, związanego z Rosją umową federacyjną. Zaraz potem Centralna Rada ogłosiła niezależność Ukrainy, 22 kwietnia.
- Rząd Kiereńskiego i następny rząd rosyjski - sowiecki uznali położenie Centralnej Rady. Jednak granica wschodnia z Rosją sowiecką nie została ustalona, co było jednym z powodów późniejszej wojny.

Budynek obrad Ukraińskiej Centralnej Rady w Kijowie

KONFLIKT SPOŁECZNY

- Od jesieni 1917 nastąpił okres największego zamętu ,barbarzyńskiego wcielania haseł nienawiści i przemocy, rzucanych tak długo i wytrwale przez agitatorów. Rozpoczęły się słynne pogromy rolne – niszczenie posiadłości ziemskich .
- Przy rabowaniu majątków ziemskich, choć w zasadzie niby czyniono to pod hasłem równości społecznej ,korzystał najwięcej ten, kto był najbardziej zasobny lub bezczelny.
- Ziemiaństwo broniło się dzielnie lecz nieskutecznie, pozostawione własnemu losowi, ponieważ rząd ówczesny był jego wrogiem, a zarazem głównym podżegaczem, uświęcającym przemoc tłumem swoimi obietnicami. Mnóstwo ziemian, dzierżwców, urzędników rolnych zginęło wśród okrucieństw. Ginęły jedne po drugim prastare siedliska, dwory, pałace, folwarki, nawet gospodarstwa drobnych osadników polskich, niemieckich i czeskich.

KSZTAŁTOWANIE WŁADZY

Eugeniusz Pietruszkiewicz

- 19 października 1918 r. ukraińska rada narodowa pod przewodnictwem Pietruszewicza, proklamowała we Lwowie powstanie nie zależnego państwa ukraińskiego.
- We Lwowie działał polski Tymczasowy Komitet Rządzący, który podporządkował się utworzonemu w Warszawie rządowi Jędrzeja Moraczewskiego.
- Ukraińska Rada Narodowa i sekretariat przekazały władzę Petruszewiczowi który ogłosił się dyktatorem ,w tym czasie rząd Ukrainy zachodniej miał poważne kłopoty z własnymi siłami zbrojnymi.
- W kwietniu 1920 roku narastająca ofensywa Piłsudskiego przyspieszyła prace organizacyjne zmierzające do utworzenia partii komunistycznej skupiającej Ukraińcy w galicyjskich.
- Z końcem kwietnia 1920 roku na konferencji partyjnej w Kijowie powołano krajowy komitet organizacyjny który miał doprowadzić do utworzenia partii.

ODBUDOWA GOSPODARKI UKRAIŃSKIEJ

- 8 lipca komitet organizacyjny utworzył terenowy organ władzy radzieckiej w Galicji wschodniej – Halicki – komitet rewolucyjny, jego przewodniczącym został W. Zatnoski.
- 1 sierpnia ukazał się pierwszy dekret Halickiego Komitetu rewolucyjnego znoszący dotychczasowe polskie i ukraińskie organy władzy.
- W nową epokę historyczną wchodziła więc Ukraina nadal jako państwo o rozczłonkowane ziemiach i ludności rozdzielonej granicami państwowymi.
- Na przełomie lutego i marca 1921r. odbył się V Ogólno ukraiński Zjazd Rad, najwięcej uwagi poświęcono na nim sprawom odbudowy gospodarki ukraińskiej.

WOJNA POLSKO-UKRAIŃSKA

- 1 listopada nad ranem Ukraińcy opanowali miasto i tereny na wschód od Samu. Wykorzystano przy tym przychylność austriackich władz wojskowych.
- Trwająca ze zmiennym szczęściem przez najbliższe 8 miesięcy wojna polsko-ukraińska spowodowała spore straty obydwu stron.
- Dla wielu działaczy ukraińskich właśnie państwo polskie stało się jednym z najważniejszych czynników który uniemożliwił powstanie niepodległej Ukrainy.
- Gdy 22 Listopada Lwów został odbity przez wojska polskie z rąk ukraińskich sekretariat przeniósł się do Stanisławowa .
- W kwietniu 1919 roku w Drohobyczu wybuchło powstanie pod nazwą ustanowienia Władzy Rad zdławione przez rząd Republiki Zachodnio ukraińskiej.

- Z chwilą podpisania 1 Września 1919 roku polsko-ukraińskiego zawieszenia bro ni Republika zachodnio-ukraińska przestała egzystować jako podmiot pra wa międzynarodowego .
- Rozstrzygnięcie sprawy przynależności ziem ukraińskich miało przynieść dopiero starcie polskich i radzieckich Sił Zbrojnych w nadchodzącej wojnie.

UKRAINA W POLITYCE MOCARSTW

- 9 lutego 1918 roku w Brześciu litewskim państwa centralne zawarły traktat pokojowy z przedstawicielami centralnej rady reprezentującymi ukraińską Republikę ludową .
- Tajne porozumienie austro-węgiersko-ukraińskie zostało ujawnione dopiero w maju 1918 roku.
- W styczniu 1919 roku przybyły do Lwowa dwie misje Francuska Generała Barthelemego oraz angielska pułkownika Cartona de Wiatr. Proponowane przez Francuzów układ demarkacyjny został odrzucony.
- W tej właśnie sytuacji 25 czerwca 1919 roku mocarstwa Zachodnie upoważniły Polskę do zajęcia Galicji wschodniej aż po Zbrucz.

TRAKTAT BRZESKI

- 28 czerwca w 1919 roku Polska musiała zgodzić się na narzucony jej przez państwa zwycięskie w I Wojnie Światowej tak zwany traktat mniejszościowy.
- 10 sierpnia 1920 roku w Sevres postanowiono całą Bukowinę przekazać Rumunii.
- Rozszerzenie się sojuszu 28 grudnia 1920 roku między Ukrainą a RFSRR doprowadziło w następnych latach do stopniowego porządkowania się polityki ukraińskiej Federacji Rosyjskiej.

OSTATNI EPIZOD UKRAIŃSKIEJ WALKI O NIEPODLEGŁOŚĆ

- Nowej linii granicznej nie ustalono na podstawie kryteriów narodowościowych ani historycznych. Wywołało to niezadowolenie wśród Ukraińców.
- Ostatnim epizodem ukraińskiej walki o niepodległość był tzw. Pochód lodowy, podjęty w październiku 1921 roku przez wojskowych ukraińskich powracających z obozów internowania. Ukraiński Sztab Powstańczy zorganizował 1500 ludzi zdecydowanych na heroiczną walkę o niepodległość . Pod koniec listopada powróciło nad Dniestr zaledwie 70 ludzi.
- Próba wybicia się Ukrainy po raz drugi na niepodległość, po siedemnastowiecznej przerwie, zakończyła się klęską.

KONIEC